

<i>Rodzaj dokumentu:</i>	Zasady oceniania rozwiązań zadań
<i>Egzamin:</i>	Egzamin maturalny
<i>Przedmiot:</i>	Historia sztuki
<i>Poziom:</i>	Poziom rozszerzony
<i>Formy arkusza:</i>	MHSP-R0-100, MHSP-R0-200, MHSP-R0-300, MHSP-R0-400
<i>Termin egzaminu:</i>	19 maja 2023 r.
<i>Data publikacji dokumentu:</i>	28 czerwca 2023 r.

Uwaga: Akceptowane są wszystkie odpowiedzi merytorycznie poprawne i spełniające warunki zadania.

Zadanie 1.1. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024 ¹	
Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
II. Zapoznavanie z najwybitniejszymi dziełami w zakresie architektury i sztuk plastycznych.	Zdający: II.1) [...] rozpoznaje najbardziej znane dzieła sztuki różnych epok [...]; II.9) określa funkcję dzieła [...].

Zasady oceniania

1 pkt – poprawne podanie nazwy państwa oraz wyjaśnienie funkcji.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Państwo: Egipt

Funkcja: użytkowa / paleta do rozcierania barwników / paleta kosmetyczna / propagandowa / komemoratywna / rytualna / wotywna / ceremonialna

Zadanie 1.2. (0–2)

Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024	
Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
II. Zapoznavanie z najwybitniejszymi dziełami w zakresie architektury i sztuk plastycznych. IV. Kształcenie w zakresie rozumienia i stosowania terminów i pojęć związanych z dziełami sztuki, ich strukturą i formą, tematyką oraz techniką wykonania.	Zdający: II.12) dokonuje opisu i analizy [...] dzieł z uwzględnieniem ich cech formalnych: b) w rzeźbie: [...] kompozycji [...]. IV.2) zna terminologię związaną z opisem formy i treści dzieła [...] rzeźbiarskiego [...], w tym m.in. [...] słownictwo niezbędne do opisu kompozycji [...]; IV.6) właściwie stosuje terminy dotyczące opisu treści i formy dzieł sztuk plastycznych.

Zasady oceniania

2 pkt – poprawne podanie trzech cech kompozycji.

1 pkt – poprawne podanie dwóch cech kompozycji.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi

- kompozycja pasowa / podzielona na pasy / rzędowa
- kompozycja wielopostaciowa
- postawa postaci hieratyczna, sztywna
- kompozycja statyczna
- kanon w przedstawieniu postaci (głowa i nogi ukazane z profilu, tors en face)

¹ Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 10 czerwca 2022 r. w sprawie wymagań egzaminacyjnych dla egzaminu maturalnego przeprowadzanego w roku szkolnym 2022/2023 i 2023/2024 (Dz.U. 2022 poz. 1246).

- kompozycja rytmiczna
- kompozycja dążąca do symetrii
- elementy perspektywy odrzuconej / aspektowa
- gradacja postaci według hierarchii społecznej
- na obu stronach palety wyróżnione centrum kompozycyjne

Zadanie 2.1. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
II. Zapoznanie z najwybitniejszymi dziełami w zakresie architektury i sztuk plastycznych. IV. Kształcenie w zakresie rozumienia i stosowania terminów i pojęć związanych z dziełami sztuki, ich strukturą i formą, tematyką oraz techniką wykonania.	Zdający: II.12) dokonuje opisu i analizy [...] dzieł z uwzględnieniem ich cech formalnych: a) w architekturze: planu [...]. IV.1) zna terminy związane z opisem formy i struktury dzieła architektonicznego, w tym określenia dotyczące typów i elementów planów budowli; IV.5) analizując i opisując dzieła architektoniczne, właściwie stosuje terminy i pojęcia dotyczące struktury architektury.

Zasady oceniania

1 pkt – poprawne rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Według przedstawionego planu została zbudowana budowla numer: 1.

Przykładowe uzasadnienia:

- Według planu budowla powinna mieć kopułę na skrzyżowaniu naw – tak jak jest to widoczne na zdjęciu przedstawiającym budowlę 1.
- Budowla 1. posiada od zachodu westwerk, który jest widoczny na fotografii i na planie [budowla 2. ma w tym miejscu (zachodni) chór z absydą].

Zadanie 2.2. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024	
Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
II. Zapoznanie z najwybitniejszymi dziełami w zakresie architektury i sztuk plastycznych.	Zdający: II.4) zna plany i układy przestrzenne [...] dzieł charakterystycznych dla danego stylu i kręgu kulturowego; II.13) wskazuje środki stylistyczne [...], które identyfikują analizowane dzieło z odpowiednim stylem [...].

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

romański

Zadanie 3.1. (0–2)

Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Rozwijanie zdolności rozumienia przemian w dziejach sztuki w kontekście ich uwarunkowań kulturowych, środowiskowych, epok, kierunków, stylów i tendencji w sztuce. II. Zapoznavanie z najwybitniejszymi dziełami w zakresie architektury i sztuk plastycznych.	Zdający: I.3) rozumie konteksty kulturowe i uwarunkowania przemian w dziejach sztuki [...]. II.12) dokonuje [...] analizy [...] dzieł z uwzględnieniem ich cech formalnych: c) w malarstwie [...]: kompozycji, koloru, sposobów ukazania iluzji przestrzeni, kształtowania formy przez światło, w dziełach figuratywnych stopnia oddania rzeczywistości lub jej deformacji.

Zasady oceniania

2 pkt – podanie dwóch poprawnych argumentów.

1 pkt – podanie jednego poprawnego argumentu.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi

- Masaccio po raz pierwszy zastosował poprawnie wykreśloną perspektywę linearną / geometryczną / zbieżną / jednozbiegową.
- Artysta wprowadził malowaną architekturę nawiązującą do antyku / wczesnego renesansu.
- Postaci usytuowane są w prawidłowo wykreślonych ramach architektonicznych / autor zrezygnował z perspektywy hierarchicznej.
- Artysta wprowadził wyraźny modelunek światłocieniowy uwypuklający kształty postaci i otoczenia.
- Masaccio ukazywał ludzi w sposób realistyczny / mimetyczny – postaci mają prawidłowe proporcje (zrezygnował z gotyckiej idealizacji i wydłużenia proporcji).
- Artysta po raz pierwszy namalował poprawny anatomicznie szkielet.

Zadanie 3.2. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024	
Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
II. Zapoznavanie z najwybitniejszymi dziełami w zakresie architektury i sztuk plastycznych.	Zdający: II.3) umiejscawia dzieła w czasie (wskazuje stulecie powstania); II.14) rozpoznaje w dziele sztuki temat [...].

Zasady oceniania

1 pkt – poprawne podanie wieku oraz nazwy tematu ikonograficznego.

0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Wiek: XV wiek.

Temat: Tron Łaski / Trójca Święta.

Zadanie 4.1. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024	
Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
IV. Kształcenie w zakresie rozumienia i stosowania terminów i pojęć związanych z dziełami sztuki, ich strukturą i formą, tematyką oraz techniką wykonania.	Zdający: IV.1) zna terminy związane z opisem formy i struktury dzieła architektonicznego, w tym [...] elementów konstrukcyjnych i dekoracyjnych [...]; IV.8) nazywa oznaczone na ilustracji elementy architektoniczne, właściwe dla poszczególnych stylów i tendencji [...].

Zasady oceniania

2 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

attyka

Zadanie 4.2. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024	
Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
IV. Kształcenie w zakresie rozumienia i stosowania terminów i pojęć związanych z dziełami sztuki, ich strukturą i formą, tematyką oraz techniką wykonania.	Zdający: IV.1) zna terminy związane z opisem formy i struktury dzieła architektonicznego, w tym [...] elementów [...] dekoracyjnych [...]; IV.8) nazywa oznaczone na ilustracji elementy architektoniczne, właściwe dla poszczególnych stylów i tendencji [...].

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

D

Zadanie 5.1. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024	
Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
II. Zapoznanie z najwybitniejszymi dziełami w zakresie architektury i sztuk plastycznych.	Zdający: II.1) wymienia i rozpoznaje najbardziej znane dzieła sztuki różnych epok, stylów oraz kierunków sztuk plastycznych; II.2) wskazuje twórców najbardziej reprezentatywnych dzieł.

Zasady oceniania

1 pkt – poprawne podanie zwyczajowej nazwy placu oraz nazwiska architekta.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Zwyczajowa nazwa placu: Plac św. Piotra / Piazza San Pietro / plac przed Bazyliką św. Piotra.

Architekt: Bernini / Giovanni Lorenzo Bernini / Gianlorenzo Bernini.

Zadanie 5.2. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Zapoznanie z najwybitniejszymi dziełami w zakresie architektury i sztuk plastycznych.	II.12) Zdający dokonuje opisu i analizy [...] dzieł z uwzględnieniem ich cech formalnych: a) w architekturze: planu, układu przestrzennego [...].

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi

- Zaprojektowany układ przestrzenny placu pozwolił na optyczne zwężenie zbyt szerokiej fasady bazyliki św. Piotra (zastosowano korektę optyczną).
- Układ placu wyeksponował / podkreślił bryłę bazyliki / bryłę z kopułą.

Zadanie 6.1. (0–2)

Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
II. Zapoznanie z najwybitniejszymi dziełami w zakresie architektury i sztuk plastycznych. III. Zapoznanie z dorobkiem najwybitniejszych twórców dzieł architektury i sztuk plastycznych.	Zdający: II.8) identyfikuje najbardziej reprezentatywne i najsłynniejsze dzieła na podstawie charakterystycznych środków warsztatowych i formalnych oraz przyporządkowuje je właściwym autorom. III.2) zna najwybitniejsze dzieła z dorobku artystycznego wybitnych przedstawicieli poszczególnych epok i kierunków w sztuce [...].

Zasady oceniania

2 pkt – poprawne podaniem autora i tytułu dwóch dzieł.

1 pkt – poprawne podanie autora i tytułu dzieła A,
ALBO poprawne podanie autora i tytułu dzieła B,
ALBO poprawne podanie dwóch autorów,
ALBO poprawne podanie dwóch tytułów.

0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

	Dzieło A	Dzieło B
Autor	Michał Anioł Buonarroti / Michał Anioł	Auguste Rodin / Rodin
Tytuł	<i>Mojżesz</i>	<i>Myśliciel</i>

Zadanie 6.2. (0–2)

Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Zapoznanie z najwybitniejszymi dziełami w zakresie architektury i sztuk plastycznych.	II.12) Zdający dokonuje opisu i analizy, w tym porównawczej, dzieł z uwzględnieniem ich cech formalnych: b) w rzeźbie: bryły, [...] faktury [...].

Zasady oceniania

2 pkt – poprawna odpowiedź uwzględniająca technikę wykonania i szczegółowość opracowania każdego z dzieł.

1 pkt – poprawna odpowiedź uwzględniająca technikę wykonania i szczegółowość opracowania jednego z dzieł,
ALBO poprawna odpowiedź uwzględniająca technikę wykonania obu dzieł,
ALBO poprawna odpowiedź uwzględniająca szczegółowość opracowania obu dzieł.

0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna niepełna albo brak odpowiedzi.

Przykładowa odpowiedź

Rzeźba A. wykonana została w marmurze (technika kucia / odejmowania materiału).
Mimetyzm przedstawienia postaci mężczyzny. Artysta szczegółowo odwzorował anatomię postaci. Rzeźba ma zróżnicowaną fakturę.

Rzeźba B. to odlew z brązu / odlew. Artysta także prawidłowo przedstawił anatomię mężczyzny, jednak bez znamion dokładnego opracowania szczegółów (detali).
Zróżnicowana faktura. Elementy non finito. Pomimo zastosowania brązu rzeźba B. wydaje się lżejsza, bardziej otwarta na przestrzeń.

Zadanie 7.1. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Rozwijanie zdolności rozumienia przemian w dziejach sztuki w kontekście ich uwarunkowań kulturowych, środowiskowych, epok, kierunków, stylów i tendencji w sztuce. II. Zapoznavanie z najwybitniejszymi dziełami w zakresie architektury i sztuk plastycznych.	Zdający: I.8) analizuje teksty [...] artystów, interpretuje je i wskazuje wpływ tych wypowiedzi na [...] kształt dzieła. II.12) Zdający dokonuje opisu i analizy [...] dzieł z uwzględnieniem ich cech formalnych: c) w malarstwie [...]: koloru, [...] kształtowania formy przez światło.

Zasady oceniania

1 pkt – poprawne rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem.

0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Rozstrzygnięcie: Nie

Przykładowe uzasadnienie: Obraz *Błękitny chłopiec* został namalowany według odwrotnych zasad niż te opisane w tekście. Gainsborough na pierwszym planie namalował silnie oświetloną postać chłopca w stroju w odcieniu zimnego błękitu, zaś barwy ciepłe – brązy i żółcie budują tło obrazu.

Zadanie 7.2. (0–2)

Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Zapoznavanie z najwybitniejszymi dziełami w zakresie architektury i sztuk plastycznych.	II.12) Zdający dokonuje opisu i analizy [...] dzieł z uwzględnieniem ich cech formalnych: c) w malarstwie [...]: kompozycji [...].

Zasady oceniania

2 pkt – poprawne wymienienie trzech cech kompozycji.

1 pkt – poprawne wymienienie dwóch cech kompozycji.

0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi

- kompozycja pionowa / wertykalna
- kompozycja jednopostaciowa
- en pied (portret całej postaci)
- kompozycja statyczna
- kompozycja wieloplanowa
- bliski pierwszy plan
- kompozycja zamknięta
- kompozycja centralna
- dążąca do symetrii
- obniżona linia horyzontu

Zadanie 8.1. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Rozwijanie zdolności rozumienia przemian w dziejach sztuki w kontekście ich uwarunkowań kulturowych i środowiskowych, epok, kierunków, stylów i tendencji w sztuce. II. Zapoznanie z najwybitniejszymi dziełami w zakresie architektury i sztuk plastycznych.	Zdający: I.7) porównuje style i kierunki oraz ich wzajemne oddziaływania [...]. II.1) [...] rozpoznaje najbardziej znane dzieła sztuki różnych epok, stylów oraz kierunków sztuk plastycznych.

Zasady oceniania

1 pkt – poprawne określenie stylu do którego nawiązuje forma architektoniczna każdej z budowli.

0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

A. antyk / styl klasyczny / starożytny Rzym

B. gotyk

Zadanie 8.2. (0–2)

Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
II. Zapoznanie z najwybitniejszymi dziełami w zakresie architektury i sztuk plastycznych. III. Zapoznanie z dorobkiem najwybitniejszych twórców dzieł architektury i sztuk plastycznych.	Zdający: II.1) rozpoznaje najbardziej znane dzieła sztuki różnych epok, stylów oraz kierunków sztuk plastycznych; II.8) identyfikuje najbardziej reprezentatywne i najsłynniejsze dzieła [...] oraz przyporządkowuje je właściwym autorom. III.2) zna najwybitniejsze dzieła z dorobku artystycznego wybitnych przedstawicieli poszczególnych epok i kierunków w sztuce [...].

Zasady oceniania

- 2 pkt – poprawne uzupełnienie trzech informacji w tekście.
- 1 pkt – poprawne uzupełnienie dwóch informacji w tekście.
- 0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

1. Christian Piotr Aigner / Aigner
2. Świątynia Sybilli
3. Domek Gotycki

Zadanie 9. (0–2)

Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Rozwijanie zdolności rozumienia przemian w dziejach sztuki w kontekście ich uwarunkowań kulturowych, środowiskowych, epok, kierunków, stylów i tendencji w sztuce.	I.1) Zdający wykazuje się znajomością chronologii dziejów sztuki, z uwzględnieniem: e) sztuki XIX wieku [...].

Zasady oceniania

- 2 pkt – zaznaczenie trzech poprawnych odpowiedzi.
- 1 pkt – zaznaczenie dwóch poprawnych odpowiedzi.
- 0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

1. F
2. P
3. P

Zadanie 10.1. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
III. Zapoznanie z dorobkiem najwybitniejszych twórców dzieł architektury i sztuk plastycznych.	III.3) Zdający sytuuje twórczość artystów powszechnie uznawanych za najwybitniejszych w epoce, stylu lub okresie, w którym tworzyli oraz we właściwym środowisku artystycznym.

Zasady oceniania

- 1 pkt – poprawne podanie nazwy stylu i miasta.
- 0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Styl: secesja
Miasto: Kraków

Uwaga: Uznaje się odpowiedzi dotyczące stylu: modernizm / symbolizm / Młoda Polska / protoekspresjonizm.

Zadanie 10.2. (0–2)

Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024	
Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
IV. Kształcenie w zakresie rozumienia i stosowania terminów i pojęć związanych z dziełami sztuki, ich strukturą i formą, tematyką oraz techniką wykonania.	Zdający: IV.2) zna terminologię związaną z opisem formy i treści dzieła malarskiego [...] i graficznego; IV.6) właściwie stosuje terminy dotyczące [...] formy dzieł sztuk plastycznych.

Zasady oceniania

2 pkt – trzy poprawne odpowiedzi.

1 pkt – dwie poprawne odpowiedzi.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Oznaczenie literowe dzieła	Dyscyplina artystyczna
A	malarstwo / malarstwo monumentalne
B	malarstwo / malarstwo monumentalne
C	rysunek / grafika / grafika użytkowa / projektowanie graficzne

Uwaga: Uznaje się odpowiedzi: dzieło A: witraż, dzieło B: polichromia / malowidło ściennie.

Zadanie 10.3. (0–2)

Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
III. Zapoznanie z dorobkiem najwybitniejszych twórców dzieł architektury i sztuk plastycznych.	III.5) Zdający na podstawie przedłożonych do analizy przykładów dzieł formułuje ogólne cechy twórczości następujących twórców: [...] Stanisław Wyspiański [...].

Zasady oceniania

2 pkt – poprawne wymienienie trzech cech twórczości artysty.

1 pkt – poprawne wymienienie dwóch cech twórczości artysty.

0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi

- stosowanie różnorodnych technik
- preferowanie techniki pasteli
- stosowanie giętkiej, płynnej linii jako głównego środka wyrazu
- operowanie płaską plamą barwną
- dekoracyjność przedstawień
- nawiązywanie do symboliki
- częste przedstawianie elementów floralnych

- inspiracje folklorem / motywami ludowymi
- stosowanie intensywnych barw
- operowanie kontrastami temperaturowymi

Zadanie 11.1. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024	
Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Rozwijanie zdolności rozumienia przemian w dziejach sztuki w kontekście ich uwarunkowań kulturowych, środowiskowych, epok, kierunków, stylów i tendencji w sztuce.	I.1) Zdający wykazuje się znajomością chronologii dziejów sztuki, z uwzględnieniem: g) sztuki 1. połowy XX wieku [...], h) sztuki 2. połowy XX wieku [...].

Zasady oceniania

1 pkt – poprawne oznaczenie trzech dzieł.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Numer	Oznaczenie literowe dzieła
1.	A
2.	C
3.	B

Zadanie 11.2. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024	
Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
II. Zapoznavanie z najwybitniejszymi dziełami w zakresie architektury i sztuk plastycznych. III. Zapoznanie z dorobkiem najwybitniejszych twórców dzieł architektury i sztuk plastycznych.	Zdający: II.3) umiejscawia dzieła w czasie wskazuje stulecie powstania. III.2) zna najwybitniejsze dzieła z dorobku artystycznego wybitnych przedstawicieli poszczególnych epok i kierunków w sztuce [...].

Zasady oceniania

1 pkt – poprawne podanie autora oraz wieku powstania.

0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Autor: Leonardo da Vinci / da Vinci / Leonardo.

Wiek: XVI.

Zadanie 11.3. (0–2)

Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024	
Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Rozwijanie zdolności rozumienia przemian w dziejach sztuki w kontekście ich uwarunkowań kulturowych, środowiskowych, epok, kierunków, stylów i tendencji w sztuce.	Zdający: I.3) rozumie konteksty kulturowe i uwarunkowania przemian w dziejach sztuki [...]; I.7) porównuje style i kierunki oraz ich wzajemne oddziaływania; uwzględnia źródła inspiracji [...].

Zasady oceniania

- 2 pkt – poprawne opisanie wybranego dzieła zawierające informację, jak dany artysta włączył portret do koncepcji swojej pracy oraz jaki dzięki temu uzyskał efekt.
 1 pkt – poprawne opisanie wybranego dzieła zawierające informację, jak dany artysta włączył portret do koncepcji swojej pracy ALBO jaki dzięki temu uzyskał efekt.
 0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi

Dzieło A: Artysta wykorzystał reprodukcję przedstawiającą Mona Lisę i dorysował do jej wizerunku wąsy i brodę oraz dodał wulgarny podpis. Słynny portret został sparodiowany / zastosowano pastisz. Była to forma buntu / kontestacji dzieła uznanego za arcydzieło.

Dzieło B: to praca wykonana na ścianie budynku, graffiti. Artysta przerobił znane dzieło Leonarda. Wykorzystał twarz Mona Lisy, ale zupełnie zmienił ustawienie rąk – Mona Lisa sama zamalowuje swój portret. Taki zabieg spowodował, że dzieło nabrało nowego, krytycznego charakteru.

Dzieło C: Artysta wykorzystał portret Mona Lisy do stworzenia kompozycji polegającej na multiplikacji jej wizerunku. Reprodukacja obrazu Leonarda da Vinci została wielokrotnie odbita i przedstawiona w różnych wersjach kolorystycznych. Najsłynniejszy obraz świata sprowadzony został do roli komercyjnej odbitki, którą można powielić i wydrukować.

Uwaga! Zdający ma opisać tylko jeden z obrazów.

Zadanie 12. (0–2)

Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Zapoznavanie z najwybitniejszymi dziełami w zakresie architektury i sztuk plastycznych.	II.13) Zdający wskazuje środki stylistyczne i środki ekspresji, które identyfikują analizowane dzieło z odpowiednim stylem, środowiskiem artystycznym [...].

Zasady oceniania

- 2 pkt – poprawne określenie kierunku wraz z trafnym uzasadnieniem.
 1 pkt – poprawne określenie kierunku.
 0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Kierunek: surrealizm / nadrealizm

Przykładowe uzasadnienia:

- Inspiracją do powstania dzieł były luźne / absurdałne / przypadkowe skojarzenia (np. homar jako słuchawka telefonu).
- Wykorzystano nieoczywiste techniki plastyczne / zastosowano nieoczywiste połączenia przedmiotów / form.
- Inspiracją do powstania dzieł była poetyka snu / marzeń sennych / oniryzm. Odwoływano się do podświadomości.

Zadanie 13. (0–3)

Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024	
Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
IV. Kształcenie w zakresie rozumienia i stosowania terminów i pojęć związanych z dziełami sztuki, ich strukturą i formą, tematyką oraz techniką wykonania.	Zdający: IV.3) zna terminy i pojęcia związane z dziełami współczesnymi, które wymykają się klasyfikacjom i przyporządkowaniu do tradycyjnych dyscyplin artystycznych, takie jak: collage, [...] asamblaż [...]; IV.7) rozpoznaje i nazywa technikę artystyczną zastosowaną przy wykonywaniu dzieła.

Zasady oceniania

3 pkt – poprawne uzupełnienie trzech wersów tabeli.

2 pkt – poprawne uzupełnienie dwóch wersów tabeli.

1 pkt – poprawne uzupełnienie jednego wersu tabeli.

0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Opis techniki	Oznaczenie literowe dzieła	Nazwa techniki
Technika rysunkowa, polegająca na pocieraniu grafitem kartki papieru położonej na fakturalnie ukształtowanych powierzchniach różnych materiałów, w celu uzyskania dokładnego odwzorowania ich struktury.	B	frotaż
Technika artystyczna polegająca na formowaniu kompozycji z różnych materiałów i tworzyw. Są one naklejane na płótno lub papier i łączone z tradycyjnymi technikami plastycznymi.	A	kolaż
Sposób działania artystycznego polegający na tworzeniu dzieł powstałych ze złożenia fragmentów trójwymiarowych przedmiotów.	C	asamblaż

Zadanie 14. (0–2)

Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Rozwijanie zdolności rozumienia przemian w dziejach sztuki w kontekście ich uwarunkowań kulturowych, środowiskowych, epok, kierunków, stylów i tendencji w sztuce. II. Zapoznavanie z najwybitniejszymi dziełami w zakresie architektury i sztuk plastycznych.	Zdający: I.7) porównuje style i kierunki oraz ich wzajemne oddziaływania; uwzględnia źródła inspiracji [...] oraz estetyki na cechy tych stylów. II.12) Zdający dokonuje opisu i analizy [...] dzieł z uwzględnieniem ich cech formalnych: c) w malarstwie [...]: kompozycji, koloru, sposobu ukazania iluzji przestrzeni, kształtowania formy przez światło [...].

Zasady oceniania

- 2 pkt – poprawne uzasadnienie uwzględniające trzy cechy formalne dzieła Jerzego Nowosielskiego.
- 1 pkt – poprawne uzasadnienie uwzględniające dwie cechy formalne dzieła Jerzego Nowosielskiego.
- 0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi

Jerzy Nowosielski zaczerpnął z malarstwa ikonowego takie środki formalne jak:

- operowanie płaską plamą barwną / kompozycja płaska
- stosownie koloru umownego
- graficzność modelunku światłocieniowego / szrafowanie
- kompozycja statyczna, jednoplanowa
- postacie i przedmioty są ukazane schematycznie
- wydłużone proporcje
- kształty obwiedzione wyraźnym konturem
- układ elementów na obrazie: malowanie niewielkich samodzielnych kompozycji umieszczonych na obramowaniu obrazu jako dopełnienie głównego tematu ukazanego na środku obrazu (klejmo).

Zadanie 15. (0–20)**Temat 1.**

Omów sposoby, w jakich artyści renesansu nawiązywali w swoich dziełach do sztuki antyku. W swojej pracy scharakteryzuj trzy dzieła sztuki renesansowej potwierdzające inspiracje antykiem, a przy tym reprezentujące dwie różne dyscypliny artystyczne.

Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Rozwijanie zdolności rozumienia przemian w dziejach sztuki w kontekście ich uwarunkowań kulturowych, środowiskowych, epok, kierunków, stylów i tendencji w sztuce.	I.9) Zdający formułuje samodzielne, logiczne wypowiedzi argumentacyjne na temat epok, kierunków, stylów i tendencji w sztuce oraz środowisk artystycznych.

Temat 2.

Malarstwo polskie epoki modernizmu [...] jest sztuką równowagi między narodowymi powinnościami a „sztuką czystą”, własną tradycją a impulsami płynącymi z innych artystycznych centrów, między „malarością” a „literaturą”, wszelką „nowością” a możliwością jej odbiorczej akceptacji.

Maria Poprzęcka

Odwołując się do wypowiedzi Marii Poprzęckiej, scharakteryzuj malarstwo młodopolskie na przykładzie dzieł trzech różnych twórców.

Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
III. Zapoznanie z dorobkiem najwybitniejszych twórców dzieł architektury i sztuk plastycznych.	III.7) Zdający formułuje samodzielne, logiczne wypowiedzi argumentacyjne na temat twórczości wybitnych artystów.

Zasady oceniania

Za napisanie wypracowania zdający będzie mógł otrzymać maksymalnie 20 punktów.

Oceniając pracę, egzaminatorzy będą przydzielali punkty w pięciu **kryteriach głównych**, tj.:

1. Spełnienie formalnych warunków polecenia (od 0 do 1 pkt).
2. Treść (od 0 do 12 pkt).
3. Terminologia (od 0 do 2 pkt).
4. Kompozycja i struktura wypowiedzi (od 0 do 3 pkt).
5. Język wypowiedzi (od 0 do 2 pkt).

1. Spełnienie formalnych warunków polecenia

• W wypracowaniu omówiono przynajmniej jeden przykład dzieła sztuki / zjawiska / postawy artystycznej / twórczości artysty. - ORAZ • Wypracowanie przynajmniej częściowo dotyczy problemu wskazanego w poleceniu.	1 pkt
• Wypracowanie nie spełnia któregośkolwiek z warunków określonych w kategorii „1 pkt”. - ALBO • Wypracowanie jest napisane w formie planu albo w punktach.	0 pkt

Uwaga: Jeżeli w kryterium *Spełnienie formalnych warunków polecenia* przyznano 0 pkt, we wszystkich pozostałych kryteriach przyznaje się 0 pkt.

Wyjaśnienia (Kryterium 1. – *Spełnienie formalnych warunków polecenia*)

1. W wypracowaniu zdający powinien odwołać się do przykładów dzieł sztuki / zjawisk / postaw artystycznych / twórczości artystów wskazanych w poleceniu. Odwołanie się zdającego do dzieła sztuki / zjawiska / postawy artystycznej / twórczości artysty oznacza, że co najmniej jedno zdanie o danym przykładzie ma charakter analityczny, a nie – tylko informacyjny.
2. Wypracowanie przynajmniej częściowo dotyczy problemu wskazanego w poleceniu, jeżeli obejmuje co najmniej jeden aspekt zakresu merytorycznego i jest zgodne z tematem pracy.

2. Treść

Uwaga: Jeżeli ostateczna liczba punktów przyznana w kryterium *Treść*, wynosi 0 pkt, wówczas w pozostałych kryteriach (*Terminologia*, *Kompozycja i struktura wypowiedzi* oraz *Język i styl wypowiedzi*) przyznaje się 0 pkt.

Opracowanie tematu. Funkcjonalność wykorzystania przykładów wskazanych w poleceniu	Opis i analiza przykładów; erudycyjność wypowiedzi	Liczba punktów
Pełne opracowanie tematu. Trzy przykłady dzieł sztuki / zjawisk / postaw artystycznych / twórczości artystów wykorzystane w pełni funkcjonalnie.	• Wnikliwy, w pełni poprawny opis i analiza trzech przykładów, omówionych ze znajomością kontekstów. • Brak błędów rzeczowych.	12 pkt
	• Wnikliwy, w pełni poprawny opis i analiza trzech przykładów, omówionych ze znajomością kontekstów. • Pojawiają się drobne błędy rzeczowe.	11 pkt
	• Wnikliwy, w pełni poprawny opis i analiza dwóch przykładów, omówionych ze znajomością kontekstów ORAZ zadowalający opis i analiza trzeciego przykładu. • Mogą pojawić się drobne błędy rzeczowe.	10 pkt
	• Wnikliwy, w pełni poprawny opis i analiza jednego przykładu, omówionego ze znajomością kontekstów ORAZ zadowalający opis i analiza dwóch przykładów. • Mogą pojawić się drobne błędy rzeczowe.	9 pkt
	• Zadowalający opis i analiza trzech przykładów. • Mogą pojawić się drobne błędy rzeczowe.	8 pkt

Częściowe opracowanie tematu. Dwa przykłady dzieł sztuki / zjawisk / postaw artystycznych / twórczości artystów wykorzystane w pełni funkcjonalnie.	• Wnikliwy, w pełni poprawny opis i analiza dwóch przykładów, omówionych ze znajomością kontekstów. • Brak błędów rzeczowych.	7 pkt
	• Wnikliwy w pełni poprawny opis i analiza dwóch przykładów. • Pojawiają się drobne błędy rzeczowe.	6 pkt
	• Wnikliwy w pełni poprawny opis i analiza jednego przykładu ORAZ zadowalające omówienie drugiego przykładu. • Mogą pojawić się drobne błędy rzeczowe.	5 pkt
	• Zadowalający opis i analiza dwóch przykładów. • Mogą pojawić się drobne błędy rzeczowe.	4 pkt
Niepełne opracowanie tematu. Jeden przykład dzieła sztuki / zjawiska / postawy artystycznej / twórczości artystów zrealizowany w pełni funkcjonalnie.	• Wnikliwy, w pełni poprawny opis i analiza jednego przykładu. • Brak błędów rzeczowych.	3 pkt
	• Wnikliwy opis i analiza jednego przykładu. • Pojawiają się drobne błędy rzeczowe.	2 pkt
	• Zadowalający opis i analiza jednego przykładu. • Pojawiają się drobne błędy rzeczowe.	1 pkt
Żaden przykład nie został wykorzystany przynajmniej częściowo funkcjonalnie, nie podjęto żadnych prób formułowania wypowiedzi.		0 pkt

Wyjaśnienia (Kryterium 2. – Treść)

- Opracowanie tematu należy rozumieć jako interpretację problemu sformułowanego w temacie wypracowania:
 - pełne opracowanie tematu: odwołanie się do trzech przykładów dzieł sztuki / zjawisk artystycznych / postaw artystycznych / twórczości artystów. Wnikliwe i wieloaspektowe spojrzenie na problem. Zawiera elementy refleksji / głębszego namysłu nad problemem. Zdający wykazał się wiedzą o epokach i kontekstach,
 - częściowe opracowanie tematu: odwołanie się do dwóch przykładów dzieł sztuki / zjawisk artystycznych / postaw artystycznych / twórczości artystów. Poprawne spojrzenie na problem,
 - niepełne opracowanie tematu: odwołanie się do jednego przykładu dzieła sztuki / zjawiska artystycznego / postawy artystycznej / twórczości artysty. Oparte na uogólnieniach, mało dokładne, niewnikające w istotę rzeczy.
- Poprzez wykorzystanie przykładu rozumie się wykorzystanie znajomości dzieł sztuki / zjawisk artystycznych / postaw artystycznych / twórczości artystów do zobrazowania przedstawionego tematu.
- Zdający powinien funkcjonalnie wykorzystać w wypracowaniu znajomość trzech dzieł sztuki / zjawisk artystycznych / postaw artystycznych / twórczości artystów. Funkcjonalne wykorzystanie znajomości dzieł sztuki / zjawisk artystycznych / postaw artystycznych / twórczości artystów oznacza przywołanie w wypracowaniu:
 - opisu i analizy dzieł sztuki / zjawisk artystycznych / postaw artystycznych / twórczości artystów,

- b) opis i analiza przykładu ma odnosić się do problemu wskazanego w temacie wypracowania i ma służyć zobrazowaniu tego tematu.
4. Przykład dzieła sztuki / zjawiska artystycznego / postawy artystycznej / twórczości artysty nie jest wykorzystany funkcjonalnie, jeżeli zdający wyłącznie opisuje dany przykład, ale nie wyciąga żadnego wniosku ani nie dokonuje żadnej refleksji w związku z przywołanym przykładem. Samo wymienienie dzieła sztuki / zjawiska artystycznego / postawy artystycznej / twórczości artysty nie oznacza funkcjonalnego wykorzystania przykładu.
5. Przykład dzieła sztuki / zjawiska artystycznego / postawy artystycznej / twórczości artysty zawierający poważny błąd rzeczowy uznaje się za przykład nieważny. Za poważny błąd rzeczowy uznaje się np. zakwalifikowanie przykładu do błędnej epoki, przypisanie konkretnego dzieła sztuki do niewłaściwego autora.
6. Opis i analiza dzieła sztuki / zjawiska artystycznego / postawy artystycznej / twórczości artystów:
- a) wnikliwy, w pełni poprawny opis i analiza zawierają autora i tytuł dzieła sztuki lub poprawną nazwę zjawiska artystycznego / postawy artystycznej i jego przedstawicieli lub przedstawia twórczość artysty z wymienionymi tytułami jego dzieł. W skład wchodzi opis danego przykładu oraz analiza cech formalnych i treściowych. Opis i analiza są pogłębione i skupiają się na tych elementach, które odnoszą się do tematu wypracowania. Przywołany przykład osadzony jest, w zależności od tematu, w kontekście historycznym (epoki), estetycznym, społecznym, religijnym, biograficznym lub geograficznym,
- b) zadowalający opis i analiza zawierają autora i tytuł dzieła sztuki lub poprawną nazwę zjawiska artystycznego / postawy artystycznej i jego przedstawicieli lub przedstawiają twórczość artysty z wymienionymi tytułami jego dzieł. Składają się z opisu danego przykładu oraz – w zależności od tematu – analizy cech formalnych i/lub treściowych.
7. Drobne błędy rzeczowe to błędy, które nie uniemożliwiają rozpoznania i zidentyfikowania przykładu przywołanego przez zdającego. Mogą one dotyczyć np. nieznaczących błędów w datowaniu, nieprecyzyjnego opisu czy nieznaczących błędów w tytułach dzieł.

3. Terminologia

Bogata i różnorodna terminologia z dziedziny sztuki (w tym nazwy technik, stylów i kierunków artystycznych – innych niż określone w temacie). Brak błędów terminologicznych.	2 pkt
Sporadycznie stosowane we właściwym kontekście terminy i pojęcia (w tym nazwy technik, stylów i kierunków artystycznych – innych niż określone w temacie). Nieliczne usterki terminologiczne.	1 pkt
Brak terminologii lub stosowanie jej w sposób rzadki i/lub nieadekwatny. Rażąco błędne terminologiczne.	0 pkt

Wyjaśnienia (Kryterium 3. – Terminologia)

1. Terminologia z dziedziny sztuki dotyczy nazw technik, stylów, kierunków, detali i elementów architektonicznych, fachowych terminów stosowanych w opisie dzieł architektury, malarstwa czy rzeźby.
2. Zdający może uzyskać maksymalną liczbę punktów za to kryterium, jeżeli w swojej pracy posłużył się przynajmniej 8 terminami z dziedziny sztuki i praca nie zawiera żadnych błędów terminologicznych.
3. Zdający może uzyskać 1 punkt za to kryterium, jeżeli w swojej pracy posłużył się przynajmniej 5 terminami z dziedziny sztuki i praca nie zawiera rażących błędów terminologicznych.

4. Kompozycja i struktura wypowiedzi

• Elementy treściowe wypowiedzi są w całości lub w przeważającej części zorganizowane problemowo. ORAZ • Zakończenie zawiera wnioski, wynikające z toku wypowiedzi. ORAZ • Struktura prawidłowa zarówno w skali ogólnej (wstęp, część zasadnicza, zakończenie), jak i w zakresie podziału na akapity (logiczne uporządkowanie).	3 pkt
• W pracy podjęta jest próba organizacji elementów treściowych wypowiedzi problemowo. ORAZ • Zakończenie zawiera uproszczone wnioski. ORAZ • Struktura prawidłowa zarówno w skali ogólnej (wstęp, część zasadnicza, zakończenie), jak i w zakresie podziału na akapity (logiczne uporządkowanie).	2 pkt
• Elementy treściowe wypowiedzi nie są zorganizowane problemowo. ORAZ • Zakończenie zawiera próbę wnioskowania. ORAZ • Usterki w podziale tekstu w skali ogólnej ALBO w zakresie podziału na akapity.	1 pkt
• Elementy treściowe wypowiedzi zorganizowane liniowo (formalnie). ORAZ • Brak właściwej struktury zarówno w skali ogólnej ALBO w zakresie podziału na akapity.	0 pkt

Wyjaśnienia (Kryterium 4. – Kompozycja i struktura wypowiedzi)

1. Elementy treściowe wypowiedzi to – najogólniej rzecz ujmując – „bloki”, na które podzielone jest wypracowanie (wstęp – część zasadnicza (rozwińcie) – zakończenie, ale „część zasadnicza” zazwyczaj jest dzielona na kolejne „bloki”, tj. akapity).
 - 1) Elementy treściowe wypowiedzi są zorganizowane problemowo (w toku problemowym), jeżeli każdy z „bloków” w części zasadniczej wypracowania omawia np. jeden aspekt tematu. Czynnikiem organizującym dany „blok” jest problem zawarty w temacie, a nie – dany przykład dzieła sztuki / zjawiska / postawy

artystycznej.

- 2) Elementy treściowe wypowiedzi zorganizowane problemowo zawierają dobrze sformułowany wstęp i zakończenie z poprawnym wnioskowaniem.
- 3) Elementy treściowe wypowiedzi są zorganizowane wyłącznie pod względem formalnym (w toku liniowym), jeżeli każdy z „bloków” w części zasadniczej wypracowania dotyczy innego przykładu dzieła sztuki / zjawiska / postawy artystycznej, ale brak odniesienia do problemu w temacie. Tekst jest zorganizowany według opisu i analizy przykładów „jeden po drugim” (np. zmiana kolejności akapitów nie wpływa na strukturę tekstu).
2. Zakończenie zawiera wnioski wynikające z toku rozumowania.
3. Ocena podziału wypowiedzi w skali ogólnej wymaga rozważenia proporcji i funkcjonalności zasadniczych „bloków” pracy, tj. wstępu – części zasadniczej – zakończenia. Usterki w podziale wypowiedzi w skali ogólnej mogą wynikać z np. nieproporcjonalnie i niefunkcjonalnego wstępu, zbyt krótkiego zakończenia lub braku jednego z tych „bloków”.
4. Ocena podziału wypowiedzi na akapity wymaga rozważenia, czy logika wyводу została odzwierciedlona w podziale na graficznie wyodrębnione i funkcjonalne akapity. Usterki w podziale wypowiedzi na akapity mogą wynikać np. z faktu, że w pracy występują wyodrębnione graficznie akapity, które nie stanowią zwartej myślowo całości, albo występują akapity, które powinny zostać podzielone na mniejsze bloki, ponieważ taki akapit zawiera kilka wątków (każdy z takich wątków stanowi sam w sobie zwartą myślowo całość).
5. W ocenie struktury wypowiedzi nie uwzględnia się niezrealizowania przez zdającego któregoś z elementów tematu, np. nieodwołania się w ogóle do jednego z dzieł sztuki / zjawisk / postaw artystycznych wskazanych w temacie jako obowiązkowy.

5. Język wypowiedzi

Wypracowanie jest napisane językiem w pełni komunikatywnym; dopuszczalne 3 błędy językowe; brak rażących błędów w pisowni nazwisk artystów.	2 pkt
Wypracowanie jest napisane językiem w większości komunikatywnym; dopuszczalne od 4 do 8 błędów językowych; dopuszczalne błędy zapisu nazwisk artystów.	1 pkt
Wypracowanie jest napisane językiem niekomunikatywnym lub zawiera więcej niż 8 błędów językowych.	0 pkt

UWAGI

1. Jeżeli wypowiedź jest nieczytelna (w rozumieniu czytelności zapisu), egzaminator oceni ją na 0 pkt.
2. Jeżeli wypowiedź nie zawiera w ogóle rozwinięcia (np. zdający napisał tylko wstęp), egzaminator przyzna 0 pkt w każdym kryterium.
3. Jeżeli wypowiedź zawiera mniej niż 250 wyrazów, jest oceniana wyłącznie w kryteriach: *Spełnienie formalnych warunków polecenia* oraz *Treść*. W pozostałych kryteriach egzaminator przyzna 0 punktów.
4. Jeżeli wypowiedź jest napisana niesamodzielnie, np. zawiera fragmenty odtworzone z podręcznika, zadania zawartego w arkuszu egzaminacyjnym lub innego źródła, w tym

internetowego, lub jest przepisana od innego zdającego, wówczas egzamin z historii sztuki, w przypadku takiego zdającego, zostanie unieważniony.

5. Zabronione jest pisanie wypowiedzi obraźliwych, wulgarnych lub propagujących postępowanie niezgodne z prawem. W przypadku takich wypowiedzi zostanie podjęta indywidualna decyzja dotycząca danej pracy, np. nie zostaną przyznane punkty za styl i język lub cała wypowiedź nie będzie podlegała ocenie.